

ЧАСКЫ ТАРЫЛГАГА БУГУ ТАЛАЗЫ-БИЛЕ БЕЛЕТКЕЛДИГ УЖУРАЖЫР

Тарып кириптеринге белен

Барыш-Хемчик районун «Совет Ты- ваньы 5 чылы» колхозу тарылга белет- келдери доскан. МТС-тин 8 тракторла- ры, 6 сеялалары часки хову ажыла- рына кирери-биле колхоз суурунда бү- дүн белен турар. Инда 9 тонна дымар, чаар материаллар сөөртүнгөн. Уреини сөөртүү 12 ажыл аыттары аы- ралда, оон ияай 2 автомашина часки ажылдарга адыгаштан быжылдаттыг- тан.

Септесе чогуур 10 аът алдыннар, 50 ийир, 20 хомуттар, 12 төрөр 75 шоодайлар бүгүн септеттинген. Хенди, аргачылар, аыттын ияны-бүрү хөреске- лери, үрелин хораннар хоран, сүт худар доскалар белен. Уреини, четтир бол- гаш арылгаштыган. Суттарына бутала-

рын кижилди оруктарда 5 көвүрүгери- ны кылып доскан. Эш Байыр-оолду ууртканы огород бригаданы 60 чылын 31 гектар картофель, 16 гектар ногаа тарыыр. Бригаданын кижигинери 12 парник онгарлары дерип доскан. Анза хөрескелер 157 рамазар шилдеттинген болгаш 120 кезек ситен шыгылар кыл- дынган, 24 муң прик елек саважыгаш- тар белеттинген. Колхозчулар парник- терде ногаа рессадаларын өстүрүп турар.

Партия организацияы хову бригадала- рына агитация ажылын чорудар 24 агитаторларын тургускан. Ийн хову тургал- дарына кызыл булундарын тургузар деп турар.

М. ЧУЛДУМ.

Май мурагуни соци- алисттик чарыжын Кы- зылдын аггы заводунун амылчынарнын ор- туунда кабартын өтө- лөөн. Хүн-бүрүгүн нор- мазын ажыр күсөдери дөш амылчынар бот- тарынын аразына чар- жыр турарлар. Ол чо- рух продукция бүдүр- ерик көвүдеткен.

Чурунта: (солгай талазындан) цех на- чальниги эш Ф. Газизов болгаш ээлчек мастери эш Татьяна Байгара оларнын белен продук- цияны тынап көрүп ту- рары.

Фотозу С. Феоктистовтуу.

Ногаа бригадасында

Сүт-Хөл районун «Алдан-Маалды» колхозта эш М. Бок-Хунага уурткан 15 кизжа составты ногаа бригаданынын кижигинери 70 тонна едекти болгаш худу ногаа шөлүнче чемпиондалга кыл- дыр сөөртүү төккөн. Ол ишкан 8 пар- иктерин арылган алтаан болгаш пар-

никтер дөвискелерин долгандыр хөримен доскан.

Бригаданы колхозчулардан О. Иштыг, О. Солун-оол олар хүн нормазын 125—150 хуу чедир күсөдери турарлар.

Б. ОНДАР.

Ынчаар белеткенип болбас

Тес-Хем районун колхозтары часки хову ажылдарына чоюк хунерге едир- ле белен эвес болгаш хыналдарын илерөөн. Арылгалар тараа культураны уреини ама-даа 95 тонна чөп- чөтөс. Бар үрөсинер четге арылгалыг- маан. Јенин атыг колхозта кызыл-тос уреинин бөтүт. Байла кызыл дүгүр- зинин турга, МТС-тин үрөсин арыл- гаш «0С-3» деп 2 машинаны ажыла- дай, анаа турары дыка четпес.

мөөн, 21 сеяла багай шынарлыг септет- тинген, 3 сеялаларын хааржактары ажылгаттар аргажок, 17 алдыннар- нын 12-зи тарылгага киреринге белен эвес. 153 тонна бензин, 10 тонна үс аймаа негеттинип турар, ичээрга ол кы- зар, чаар материаллар адынзында чөк.

Механизаторлар ияны-бүрү чыдаа- нар-биле ажылындан халажып үнер, есе черлерге ажылдап кирер чоруктар хөй болган. МТС-тин дирекция чери (дирек- тору эш Жигалов), ияна партия органи- зациясы (секретары эш Паныч) механиз- торларын амылдар-чурттагалычче ама- даа четпес салгып салган болгаш оларнын ортуунга масса-политтикти, кижизидил- геинг ажылды чогуур негезденип чедир күштедирбей турар. Тарылга белетке- леринде бо четпестери дөш-дөрөн чаа- ларды дөш шитириилг дөмөчлөри аалыры шындыг негеттинип турар.

Н. САЛЫИ.

«Шынык» корреспондентизи.

Николай Мамайнын үлөгер-биле

Областың үлетпүр өргөзелениң Шуур- макта райлестүр комбинатынын ажыл- чыныры дүжүгалыг шахтер Н. Мамай- нын эгелекчи саналыг деткившиаан, күш- ажылдык бүдүрүчүгүн бедлер дөш со- циалисттик чарышты улам калбартынар.

Бүдүрүлгө черинин тус-тус бригадала- ры, чөктери хунун ажыл нормазын дө- таамаал ажыр күсөдери деп шитириле- вер. Алдынган хүдээгелерин чедип- чинкиг күсөттеринин турарын бо чылдык бири кварталындык болгаш март айын күнөөдери көргүзүп турар. Эш Горбунов- ка уурткан дилгишлерини бригадала- биле мяш кезикчлеринин бригадалы (бригадир эш Перкин) чаржыр турарлар. Дилгишлер март айда пландан дашкаар 372 кубометр тулуг ийжин дилдирер.

Ол болза, хүнүнү нормазындан ажыр бри- гада 14 кубометр мяшты ийдирип, азы хүнүнү онаалганын бүдүн чартык хуу күсөдери турары ол.

Маш белеткеп турар амылчынар дил- гишлерин чылдыг калбай турарлар. Кезикч бүрүтү хүнде нормадан дашкаар

3—4 кубометр мяшты белеткеп, онаал- ган онаалганын доктаамаал ажыр күсөдери турарлар.

Комбинаттын дарганыры, чолаачылары болгаш еске-даа амылчыныр дүжүгалы- гыг шахтерун үлетерин элери, алган хүдээгелерин чедипчикиниг күсөдери турарлар.

Амылчынырын хүн-бүрүгүн амыл- нормазын киж бирүрү ажыр күсөдери дөш калбак шитчөөшкени комбинаттын бүдүрүлгө онаалганын кыска хуусада күсөттеринге улау идиин берип ту- рар. Бо чылдык бири кварталындын онаалганы нинти продукция талазы-биле 155,6 хуу, бараанын продукция талазы- биле 159,9 хуу күсөттеринген.

Шуурмактын үлетпүр комбинатынын коллективин күш-ажылдык бүдүрүчүгүн күдүлгөтпөй, бүтү уауестун байралаан — Май 1-ге чедир чартык чылдык бүдүрүлгө онаалганын бүрүн күсөдери дөш шымын- нын ажылдан турарлар.

Н. ТЫМЧУН.

Комсомол-организациязынын ажылы экижидер

Биш-Хем районун «Партиянын XX съездин» колхозунда комсомолчулар бол- гаш амылдар колхоз бүдүрүлгөсине улау күш болуп турар. Бир эвес ияна комсомол комитети ол күшту эки организацстан болза комсомолчулар, амылдар дыка улау чедипчинкиниг болган турар ийик.

Херек кырында ол комсомол организа- циянын ажылында улау четпестер бар. Колхоз бүдүрүлгөсине комсомолчулар, амылдар ортуунда ийриг организацкы ажыл, лекциялар, беседалар чоруйын ту- рар. Бултура массаны ажыл база чору- вастаан. Амылдарын бот-тывынгыр

урач-чүлү болгүм бар болза-даа, сөөлү үеде ол шуут ажылдаттыган. Колхозтуң калуу чүлө инда-хаая кино үндүрер чер болуп турар.

Амылдар ортуунда социалисттик чары- щы организацстантынмаан. Оң улам- индан чамдык амылдар ажылга үнере, ара- галаар чорукка хандыр чоруктар хөй.

Комсомол организациязынын ажылы бо хире сандалаан турга, ВЛКСМ-ниң Биш- Хем райкомунда болгаш колхозта партия өтө организацкындан өлчө кичөөтөгөи салбайн турары шын эвес.

М. МААДЫ.

Суга дүшкенден бээр үш чыл болган

Чөөн-Хемчик районун «Коммунистче орук» колхозунун төп складынды дүжүн- да кара суга дүшкөн аът сеялалык ам үш чыл болган. Колхоз өнү нинитин хөреске- гизи-биле садип алган, баштайгы үеде ажылы көрүп эдилеэн, суга дүжүргөн соода өлчө салгып салбаастан. Совет за- водка кылып үндүрер ол нарвын маши- нанын суга шыдаа берген чылдары эр- ткен-дүшкөн чоюну караанга өйдүтүп турар, а колхозтун ууртукчуларынын ону хөреске албайн турары калбаар чүбө.

М. ШЕРИГ-ООЛ.

Эмнелге кадрларынын кижизидилгезинче кичээнгейни күштөлдирер

Коммунисттик партия болгаш Совет чаа- лы кижизидилгезин дугайында калың азыр азыр сугам салгыны илередип турар. Эмнелгелерин болгаш оң салгыларын чедипчери кабартарында, кадык камгалаанын хө- рөгөне чарыгдар акша-дөмөкчөлүгү саны чыл шыдаа өтүп турар. Оң-биле кады эмнелге ажылдакчы кадрларын саны көвөдөр, составынын шынары экижээр. Олар мураындай чоюну аразында бүгү- ле чурттагыларын кадык дөш, могай-шы- даг чөк ажылдан турарлар.

Партия, совет, профсоюз болгаш комсомол организацкылары эмнелге ажылдак- чылары олар ажыл-хөреске өң харымса- галыг болур мээ шынара чачыкчарын, оларын күрүнени ажыл хөреск бөдик ме- редитин-биле көөр кылдыр кижизидер хү- дээгелдер.

Сөөлү үеде чамдык партия, совет бол- гаш профсоюз организацкылары эмнелге албай черлеринде болгаш ол организацкы- ларда ажылдан турар кадрлар-биле ажылче кичөөтөгөи эрөөн салгып турарлар. Оң- биле кады эмнелге кадрларын талазы- биле алтыргаларын чугаашкашкан. Эмнел- ге ажылдакчыларын азыр хөй кезик партия чуртундыкшынын четкиниде хаара туттунган. Хөй-хөй өмчилер болгаш эмнелге оруктар эртемниг кадрлары боттарынын тускай эртемни бедлер тала- зы-биле курстары, семинарлары артык- нер. Бистен областан чүгүлө 1957 чылда бөзүн эрөөн хөй өмчилер тускай курста- га чорваннар. Оларга область эмнелгеи- нын өмчилери эштер Залодякин, Лиховин, Плетнев, Исеева, Пудов болгаш оон-даа өскелер хамааржыр.

Оон-биле холбаштыр областтик чурттал- чы чоннарнын эмнелге талазы-биле кам- дырланган экижир, шымык билкигит,

дүжүгалык кадрлар база бар болу бер- ген. Өмчилер эштер Сизык (Сүт-Хөл), Он- дар (Өвүр), Магай, Исеева, Калмыкова, Канышкоч, Залодякин (область эмнелге- ден), Котельникова (хоорайның поли- клиникасында), өмчилер Кабешева, Худя- шова, эмнелге сестралары Куулар, Абрамо- ва, Троевичкова (Кызылдың уругулар эмнелгесинде) болгаш оон-даа өскелер ак сеткилдиг-биле ажылдан, чоюну ортуунга улау хүндүтседи эдилер турарлар.

Кадрларын өстүрүп, кижизидилгезин хөй-инитини деткимчен, контрола эрге- жок чугула дөрөнүгүн кажан-даа утпас хө- рек. Ичанган калдык-даа ажылдакчы- нын ачылышын чедипчинкиг болуру— анаа хөй-инитини деткимчезин көргүзө- ринден, сүмеши, санал-оонамы кирип турарында, ажылды организацкындаа хамааржыр.

Бо талазы-биле байдак Кызылдың уруу- лар эмнелгесинде эрөөн таарыкчылгы кыл- дыр тургустунган. 1956 чылдын төнчү- гүндө мында эмнелге сестраларын чө- вүлели тургускан, оң ажылынын планы чогаашкан, чөвүлөлдү куралын ай- санында кылып турар. Ол чөвүлө эмнел- ге сестраларын конференцияларын док- таамаал чорудуп, анаа планда көрүнгөн тускай темадага сестралар боттары длет- велдерин кылып турарлар. Ол ишкан чө- вүлө эмнелгенин техниктиг амылчыны- ры-биле кичөөдери база эртерип турар. Ол чөвүлө эмнелгенин тус-тус салгыла- рынын, чөм кылдыр болгаш шыгылар чер- леринин байдалын бот-боттары хынар бригадалы тургускан, хыналдын түнелин баштаар черин болгаш активтин кичөөдери-биле чөвүлөде чугаашкан турар. Ол бүтү чүдүлөр болза, уруглар эмнелгесинде өтүп ажылына таарыкчы- лыг саздарын чедирип турар.

Эмнелге сестраларын чөвүлөсүнүн ол

дүжүгалык кадык камгалаанын өске албай черлерини деткимчезин алып болгаш оларга нештерер турар ужураат. Ол ишкан замарышканы участокага эки- жидир болгаш сестраларын недөш иштинде чоруткан ажылы тускай таблица дөмөкчөлөн турар. Таблица болза эки- жидир болгаш сестраларын чыл дү- гүгүндө чоруткан ажылы контролаарынын база планын күсөдөсүн көөр болза участока болган азырларын билп алып арганы берип турар.

Профсоюз организацкынын иници- ативизм-биле уруглар эмнелгесинде чүрүк тырттырынын, хөл быжарынын, даараы- нын күштөлдүгүн тургускан болган доктаамаал ажылдан турар. Түбөрүлгө аарыны улау область диспансеринде бүтү ортумак эртемниг кадрларын билгелерин бедлерини талазы-биле кичөөдери эки өш Селиверстова чорудуп турар. Ол ишкан Кызылдың божуга бажынында өмчилерин конференцияларын болгаш бү- дүрүлгө хуралдарын үргүчү эртерип турар.

Эмнелге албай черлеринин ажылын улам ияай өмчилер тызодо, ол албай черлеринде ажылдан турар кадрлар- биле кижизидилгезин ажылын беднелге тур- гускан—бүгү-ле партия болгаш совет организацкыларынын талазынын шындыг негеттинип турар. Кадрларын составын экижидеринин, оларын ажылга шын таары- штыр тургузарынын, депшилеринин болгаш кижизидеринин хөреск апмала- ныччы суу-биле көрүп болбас. Кадр- ларын ажыл хөреск, оларнын эки болгаш кошке талазынын хандыр би- лип, бүтү байдалын хүн-бүрү өрө- ни күөрү эргежок чугула. Кадрларын кижизидер, оларын уурутуу дөрте, оларын ажылы чүгө өй-өйдө тынап, шүтүмчүлөру ол эвес, а ажыл хөрески

Малдың чаш төлүн колхозчу малчынарнын камгалап ап турары

Чөөн-Хемчик районун «Оттябрь 30 чылы» колхозунун хойжулары малдың чаш төлүн кызылжаакый күш-ажылы-биле камгалап ап ту- рарлар. Март 25-ке чедир төрөөн 2312 хойдан 2325 хураганын хой- жулар менди алган. Хойжу Мешпен- оол ол үеде чедир төрөөн 304 хой- дан 308 хураганын, Сержикий 175 хойдан 183 хураганын, Кезиш-Май- най 181 хойдан 184 хураганын, Лопсанчал 147 хойдан 151 хура- ганын бүрүн камгалап алган.

Оң-биле кады хойжулар дүктүн чидирини өвөөдери дөш кажаа иштинге болгаш колажа өдөккө чүдүдүп дүшкөн дүктерин чылды арылган ап турарлар.

М. ОЧУР-ООЛ.

Улау-Хем районун «Күш-ажыл- дын хосту» колхозу эртер күзүн 2500 хойларын алтай уксалыннын нар- нын дүктүг кошкарларынын үрези- биле тарып бозоткан. Ол хойлар ам массалык-биле хураганнап эге- дөөн. Эртер күш хүнөрде төрөөн 525 хойдан 529 хойдан хураганнар азынган. Төөүр хойларын 6 ко- лдан кылдыр Элиш-Хемниң Буура даанына улау тургускан. Боос бол- гаш төрөөн хойларга немелде чө- перин автомашиналар-биле болгаш шанактыг аыттар-биле сөөртүп че- дилир турар. Сигенер агылга су- ла дилганын, дусту база чедирип турар.

К. ХУНАЖЫН.

Комсомолчу О. Даржаа Биш-Хем районун «Тийлекте» колхозунун мураакч хойжуларынын бирөөсү. Ол оң азын харымдан өгөлөн ам дөрт чыл хургуулуна хөй каларып келген. Ол аразында төрөөн колхоз- тунга дыка хөй хураганнар өстү- рүп берген.

Бо чылдын Даржаа хөй бүрүгүн- де 2,7 кг дүктү, 100 хойдан-на 110 хураганын алдырып күзөткөн. Оң каларган хойлары бо кыжы хүр азыр түрар болгаш ам массалык оодап өгөлөн. Баштайгы оода- лан 141 хойдан 175 хураганын азы 34-тү артыкка алган. Кажая-

зынын хөрескө 10—15 саятметр чөгерге-ле боду колпары турар. Анык хойжунун кыштаанын чоо- гунда курлап алган ийн участогу- нун одары чүм көсөөр.

С. НОНЗА.

Өвүр районун колхозтарында малдың чаш төлү бүгүн камгалап алдымай турар. Март 15-ке че- дир районун колхозтарында 6689 хөй хураганнап, оон 6513 хураган алдынган азы 176 хураган чы- риган болган. 211 ишектен 205 бызааны алган азы 6 бызааны кам- галап албайн барган. Төрөөн 2647 ишкүдүн 2656 анын азы 9-ту ар- тыкка алган.

Малдың чаш төлүн камгалап алдыр талазы-биле «Совет Тыываны 5 чылы» колхоз (даргазы эш Чамбал-оол) аки түндүгү болуп турар. Бо колхоз март 15-ке чедир төрөөн 1953 хойдан 1060 хураган- ны, 399 ишкүдүн 417 анын, 25 ишектен 25 бызааны менди камга- лап алган. Маа оодакшынын үезинде партия, совет активин тус- тус бөлүктөргө быжылган. Олар малчынарга агитация-массалыг ажылы чорутпашан, оларга не- геттинип турар аыттыгыларын шитирилееринге дуулажып турар- лар.

«Коммунистче орук» колхоз мал- дын бүтү төрүттүгүн чаш төлү- нде 26 хураганын, 1 бызааны шы- кынган. Ичээрга-даа ол эвес кол- хозтарын когараларын өтөөн бол- уп турар. Ол колхозта К. Дарый- оол, Шаратай, Дамба-Лзма, Эмиш- кеек дөш ишкан малдың чаш төлүн бүгүн камгалап ап турар хойжулар бар.

«Торгалыг» колхозка багай ажаалат, хайгааралык уламидан 127 хураган, 5 бызаа, «Кызыл тук» колхозка 66 аял, хураган ияны-бүрү чыдааганында өгөлөн. Бо колхозтарын малчыныры, зоо- педерияны ажылдакчылары мал- дын чаш төлүн камгалап алар та- лазы-биле боттарынын харымсагал- зын бедитсе чогуур.

Д. ЧЫМБА.

Үлөгерлиг ада

Уругларын эртем-билгилиг, медреседиң сагылга-чуртуну кылдыр кижизидерде чүгө башкылар эвес, харын оларын ада- мелери, төрөдери база улау рольду. Арыт-Бажи чеди чыл школынын 7-ги база 4-кү класстарында Ховалыг Чалба- кайның ийн огул өөренип турар. Олар школада чуртуну, хөй инитичи, эки өө- рөдигеи Ховалыг Чалбакай уругуларынын эки өөрениринге таарымчалыг бай- нооттарынын билин беддеринче кичөө- өй салбайн турарлар.

Уругларын эртем-билгилиг, медреседиң сагылга-чуртуну кылдыр кижизидерде чүгө башкылар эвес, харын оларын ада- мелери, төрөдери база улау рольду.

Оң-биле чергелестир уругларынын школага болгаш бажынында кедер иди- кенин таарыштырып берген. Иези чөк ол солдарын өөрөдип алып дөш, улау амыл- ды ол кылып турар. Чалбакайнын үлөгер- лиг чорун көргөш, ову төрөдери комите- динин кижигунуне сонган. Ол хүдээге эки өмчилер, уругтарга үргүчү оудуруп турар. Ада-не хуралдарын чыма- дарына ол база эки киржип турар.

К. БУДУН-ООЛ.

Улау-Хем район.

ону чогуур денелинге тургускан. Хөй- хөй өмчилер ама-даа политтикти болгаш эр- тем билгелерин вендердер шитиледедиң кижигунүде кирейи турарлар.

Сорууга болза эмнелге эртемниг чаа чүдүдери болгаш муракчы дүжүгалын калса-биле нештерелер болур. Эмчилерин дүжүгалык солуштуру сорууга-биле конференцияларын эртерип.

Эмчилерин колхозтар фермаарына чалдага бажын бистен областың чамдык эмнелге черлери чугулаан Корбийн турар. 3-ауг-Хем районун Лөдөргө фер- малынын амылдакчыларын Лерли-оол Хову- реини турарларга дуза кылдыр чорудуп турар лекцияларына, беседаларына кеш- тиле турарлар. Эштер Гончаренко, Жакина болгаш оон-даа өскелер марксизм-лени- низмин кешкөөн университетинин кичөө- вөгөи чалдаган чөккө улау турарлар. Бо дерин чылдаган чөккө улау турарлар. Бо фактылар болза үчөдүндө үстүндө аштер кирген партия, комсомол организацкылары коммунисдин болгаш комсомолчулар- нын өөрөдигелерине кошке кичөөтөгөи салды турарын көргүзүп турар. Ол четпес- терин дүргөп ууткаар ужураат.

Эмнелге ажылдакчылары кадрларын кижизидилгезин талазы-биле ажылда- гыч СЭНП-ниң Кызыл хоорому, Таңды, Бай-Тайга райкомнары кошке кич- чөөтөгөи сазып турарлар.

Оң-биле чергелестир партия, совет болгаш профсоюз организацкыларында болгаш областың кадык камгалап организа- циянын ажылдакчылар бүрүгүн ботунга онаашкан ажылдына харымсалгалыг бол- турунга кижизидер эргежок чугула. Бо хөреске кадык камгалаанын кижизидерин болгаш эмнелгелерин тускай эртемниг ле- ри бири ээлчекте киржир ужураат.

Эмнелге ажылдакчылары кадрларын кижизидилгезин талазы-биле ажылда- гыч СЭНП-ниң Кызыл хоорому, Таңды, Бай-Тайга райкомнары кошке кич- чөөтөгөи сазып турарлар.

Оң-биле чергелестир партия, совет болгаш профсоюз организацкыларында болгаш областың кадык камгалап организа- циянын ажылдакчылар бүрүгүн ботунга онаашкан ажылдына харымсалгалыг бол- турунга кижизидер эргежок чугула. Бо хөреске кадык камгалаанын кижизидерин болгаш эмнелгелерин тускай эртемниг ле- ри бири ээлчекте киржир ужураат.

Хөй-инити кайы-бир кижинин дугайында болгун саналы бээр бүдүрүлгө ху- ралдарын чорудар. Оон-биле кады санитари- тарлыг туурастарын, хана солундарын үг- дүрер болгаш боттарынын ажылынын дугайын парлагалга билип, радио дамчыш- тыр нештерер херек. Чонун ортуунга лекция, беседалар чорудары эргежок чугу- таа турбуже, бистен ажылдакчылармыс

ажыктер дугайында партия болгаш ком- сомол организацкылары эргежок чугула дөмөкчөлөрүн алып хүдээгелерге. Бисте бо чугула херекти өскөсөйи эртерип турар чоруктар база бар. Оон ужурунда чам- дык эмнелге черлеринин ажылдакчылары, оң иштинде чамдык коммунистер бөзүн боттарынын билин беддеринче кичөө- өй салбайн турарлар.

Чижээ, Кызылда эмнелге ажылдакчыла- ры коммунист эштер Федорова, Веселова, Токарева олар марксизм-ленинчи теория- ны боттары өөренип кылдыр шитирилеп алгачкы, СЭНП хооромунун боттары өө- ренип турарларга дуза кылдыр чорудуп турар лекцияларына, беседаларына кеш- тиле турарлар. Эштер Гончаренко, Жакина болгаш оон-даа өскелер марксизм-лени- низмин кешкөөн университетинин кичөө- вөгөи чалдаган чөккө улау турарлар. Бо дерин чылдаган чөккө улау турарлар. Бо фактылар болза үчөдүндө үстүндө аштер кирген партия, комсомол организацкылары коммунисдин болгаш комсомолчулар- нын өөрөдигелерине кошке кичөөтөгөи салды турарын көргүзүп турар. Ол четпес- терин дүргөп ууткаар ужураат.

Эмнелге ажылдакчылары кадрларын кижизидилгезин талазы-биле ажылда- гыч СЭНП-ниң Кызыл хоорому, Таңды, Бай-Тайга райкомнары кошке кич- чөөтөгөи сазып турарлар.

Оң-биле чергелестир партия, совет болгаш профсоюз организацкыларында болгаш областың кадык камгалап организа- циянын ажылдакчылар бүрүгүн ботунга онаашкан ажылдына харымсалгалыг бол- турунга кижизидер эргежок чугула. Бо хөреске кадык камгалаанын кижизидерин болгаш эмнелгелерин тускай эртемниг ле- ри бири ээлчекте киржир ужураат.

Хөй-инити кайы-бир кижинин дугайында болгун саналы бээр бүдүрүлгө ху- ралдарын чорудар. Оон-биле кады санитари- тарлыг туурастарын, хана солундарын үг- дүрер болгаш боттарынын ажылынын дугайын парлагалга билип, радио дамчыш- тыр нештерер херек. Чонун ортуунга лекция, беседалар чорудары эргежок чугу- таа турбуже, бистен ажылдакчылармыс

П. ГОРЕЛОВ, СЭНП обкомунун кадык эргөлекчи.

ТӨРЭЭН ЧУРТКА МАЛ АЖЫЛЫНЫҢ ПРОДУКТУЛАРЫН ХӨИНҮ-БЕРЭЭЛ!

Чоннуң кижии бүрүзүңгө онааштыр эът, сүт, саржаг бүдүрөр талазы-биле чоокну чылдарда АНШ-ты чедер сорулгага боттарывыстың салышкынывысты берээл!

ОБЛАСТЫҢ КОЛХОЗТАРЫНЫҢ МУРНАКЧЫ СААНЧЫЛАРЫ

Аттары болгаш фамилиялары	Колхозтар	1958 ч. апрель 1-ге чедер бир инектен сагган сүт (кг-биле)	Районнар	Аттары болгаш фамилиялары	Колхозтар	1958 ч. апрель 1-ге чедер бир инектен сагган сүт (кг-биле)	Районнар
И. Бичири-уруг	«Кызыл тараачын»	698	Бий-Хем	Т. Ф. Мананникова	«Хадым»	346	Бий-Хем
А. И. Дюбина	«Кызыл тараачын»	582	Бий-Хем	«Тилделге»	344	Каз-Хем	Каз-Хем
Д. Р. Завьялова	«Кызыл тараачын»	576	Бий-Хем	З. С. Инязова	Ленин аттыг	343	Каз-Хем
С. Е. Баукова	«Кызыл тараачын»	573	Бий-Хем	З. У. Бахарева	«Кызыл тараачын»	342	Бий-Хем
Е. Дудина	«Күш-ажылдыг хостуу»	529	Улуг-Хем	З. Ш. Толбаева	«Хадым»	342	Бий-Хем
М. Балдаң	«Күш-ажылдыг хостуу»	524	Улуг-Хем	Н. И. Горбунова	«Революцияның чалбыжы»	339	Танды
О. Билчирмаа	«Революцияның чалбыжы»	510	Танды	Е. К. Глазырина	«Революцияның чалбыжы»	339	Танды
Е. Мамантова	«Күш-ажылдыг хостуу»	504	Улуг-Хем	А. П. Устьюжакова	«Революцияның чалбыжы»	337	Бий-Хем
А. Т. Болотова	«Революцияның чалбыжы»	481	Танды	Н. К. Проскурянова	«Коммунизмче орук»	336	Каз-Хем
М. П. Шумова	«Революцияның чалбыжы»	477	Танды	Ленин аттыг	«Хадым»	333	Бий-Хем
П. Е. Фермова	«Хадым»	460	Бий-Хем	А. Я. Тимофеева	«Хадым»	330	Бий-Хем
Т. Серенмаа	«Революцияның чалбыжы»	459	Танды	Н. А. Македонова	«Искра»	328	Бий-Хем
Н. Бендик	«Күш-ажылдыг хостуу»	454	Улуг-Хем	П. С. Болосова	«Коммунизмче орук»	327	Каз-Хем
Н. Н. Федулова	«Кызыл тараачын»	451	Бий-Хем	Е. В. Черных	«Совет Россия»	324	Танды
М. И. Кибардина	«Революцияның чалбыжы»	446	Танды	В. Г. Щербанова	«Тилделге»	322	Каз-Хем
Н. Л. Бунина	«Революцияның чалбыжы»	444	Танды	С. Б. Чаңмаа	«Искра»	321	Чөөл-Хемчик
Х. Чаштан	«Кызыл тараачын»	438	Бий-Хем	Хомушму Чаш	«Кызыл тараачын»	318	Бий-Хем
И. Я. Федорова	«Совет Россия»	437	Танды	З. Ховалыг	«Октябрь 14 чылы»	318	Каз-Хем
Р. С. Спирина	«Кызыл тараачын»	437	Бий-Хем	В. Тайманова	Ленин аттыг	317	Бий-Хем
В. И. Елисева	«Хадым»	420	Бий-Хем	Б. Зини-кара	«Кызыл сылдыс»	315	Эрзин
Ф. Быстрова	«Революцияның чалбыжы»	414	Танды	Сагаачы Долзат	«Совет Россия»	313	Танды
О. Чимбиян	Ленин аттыг	411	Каз-Хем	О. Бочкарева	Ленин аттыг	311	Каз-Хем
А. Степанова	Ленин аттыг	409	Каз-Хем	Маады Момбуй	«Кызыл тараачын»	307	Бий-Хем
А. А. Ильенко	«Искра»	400	Бий-Хем	Ш. Сундуй	«Революцияның чалбыжы»	306	Танды
Е. К. Агапова	«Совет Россия»	397	Танды	Х. Тарыймаа	«Октябрь 14 чылы»	304	Каз-Хем
О. Момбулдай	Ленин аттыг	395	Бий-Хем	А. И. Бычкова	«Дружба»	293	Танды
М. Норжумаа	Ленин аттыг	390	Каз-Хем	М. Хромченко	«Октябрь 14 чылы»	290	Каз-Хем
М. П. Богданова	«Октябрь 14 чылы»	389	Бий-Хем	Т. П. Шавлак	«Октябрь 30 чылы»	286	Каз-Хем
Б. Спыйна	Ленин аттыг	379	Бий-Хем	Гранкина	«Тилделге»	284	Каз-Хем
Р. А. Фермова	«Хадым»	378	Бий-Хем	С. Т. Балчукова	«Коммунизмче орук»	284	Каз-Хем
Т. Байкара	«Хадым»	378	Бий-Хем	Т. А. Гушина	«Искра»	284	Бий-Хем
М. Н. Орлова	«Коммунизмче орук»	372	Бий-Хем	Е. А. Ипкина	«Комсомол 30 чылы»	282	Барыын-Хемчик
Дамба Эренчин	Ленин аттыг	369	Бий-Хем	Нуулар Сыртыр	«Революцияның чалбыжы»	282	Танды
Р. И. Нарманова	«Кызыл тараачын»	368	Улуг-Хем	Р. Сырат	«Революцияның чалбыжы»	278	Танды
В. Федосихина	«Күш-ажылдыг хостуу»	365	Танды	З. П. Фролкиова	«Совет Россия»	278	Танды
А. С. Илепкинова	«Совет Россия»	365	Танды	П. И. Белова	«Совет Россия»	278	Танды
М. Г. Агапова	«Совет Россия»	365	Бий-Хем	П. Блинова	«Искра»	278	Бий-Хем
М. Макарова	Ленин аттыг	359	Каз-Хем	В. Р. Тарасенио	«Коммунизмче орук»	273	Каз-Хем
И. С. Талмачева	«Тилделге»	358	Каз-Хем	Е. Е. Иппева	«Коммунизмче орук»	273	Чөөл-Хемчик
Тыртый-уруг	«Революцияның чалбыжы»	358	Бий-Хем	Х. Нувискаал	«Кызыл тараачын»	271	Бий-Хем
А. Бартына	«Кызыл тараачын»	358	Бий-Хем	Мөңгө Зини-оол	Ленин аттыг	268	Чөөл-Хемчик
А. Могильникова	«Совет Россия»	356	Танды	М. Ламажаа	«Совет Россия»	267	Танды
И. Юркова	Ленин аттыг	355	Каз-Хем	Ойдуула Пананай	«Комсомол 30 чылы»	263	Барыын-Хемчик
Т. У. Бахарева	Ленин аттыг	354	Каз-Хем	К. Демидей	«Совет Тыва»	263	Каз-Хем
А. М. Угрюмова	«Тилделге»	354	Каз-Хем	Натпиг Нар-кыс	«Революцияның чалбыжы»	261	Танды
М. Н. Гуполова	Ленин аттыг	352	Бий-Хем	Е. А. Ворламова			
В. Г. Иванова	«Совет Россия»	350	Танды				

СОВХОЗТАРНЫҢ ДЭЭРЕ СААНЧЫЛАРЫ

Аттары болгаш фамилиялары	Совхозтар	1958 ч. апрель 1-ге чедер бир инектен сагган сүт (кг-биле)	Районнар	Аттары болгаш фамилиялары	Совхозтар	1958 ч. апрель 1-ге чедер бир инектен сагган сүт (кг-биле)	Районнар
В. Чашина	«Элегес»	600	Танды	А. Румянцева	«Элегес»	358	Танды
А. Грачева	«Элегес»	504	Танды	М. Е. Жмай	«Өвк»	337	Бий-Хем
А. Белова	«Элегес»	495	Танды	Н. Бай-кара	«Өвк»	292	Бий-Хем
Р. Оюн	«Элегес»	490	Танды	А. Чалых	«Өвк»	287	Бий-Хем
А. Суворова	«Межегей»	477	Танды	Салчак Бак-Нак	«Барлык»	260	Барыын-Хемчик
М. Абанина	«Межегей»	476	Танды	В. Ильина	«Өвк»	251	Бий-Хем
З. Никифорова	«Межегей»	457	Танды	Ш. Хертен	«Барлык»	250	Барыын-Хемчик
В. Якушенико	«Элегес»	442	Танды	С. Кара-кыс	«Барлык»	230	Барыын-Хемчик
Сат Адама	«УТКА 25 чылы»	438	Улуг-Хем	Г. Норкина	«Өвк»	223	Бий-Хем
Т. Соловьева	«Элегес»	436	Танды	Л. Сыгина	«Өвк»	213	Бий-Хем
А. В. Свинина	«УТКА 25 чылы»	435	Улуг-Хем	Д. Мартынай	«Өвк»	208	Бий-Хем
А. Түлүш	«Элегес»	428	Танды	М. Апононова	«Өвк»	205	Бий-Хем
Д. Суван	«Элегес»	421	Танды	Монокпан	«Өвк»	205	Бий-Хем
Оюн Илара	«Элегес»	407	Танды				
А. М. Дамбажым	«УТКА 25 чылы»	395	Улуг-Хем	Ондар Дунур	дуржулга станциясы	700	Чөөл-Хемчик
О. Ф. Мигачева	«Өвк»	383	Бий-Хем	М. Биче-Сарыг	дуржулга станциясы	541	Чөөл-Хемчик
				Монгуш Чачым	дуржулга станциясы	462	Чөөл-Хемчик

1958 чылдың бирги кварталында областың районнарында сүт белеткелиниң болгаш садып алырының план күүселдезиниң медээзи

Районнар	планы (центнер-биле)	күүсеткени (центнер-биле)	күүсеткен хуузу	Районнар	планы (центнер-биле)	күүсеткени (центнер-биле)	күүсеткен хуузу
Улуг-Хем	1130	1577	139,5	Каз-Хем	920	738	80,2
Бий-Хем	1730	2351	135,9	Барыын-Хемчик	395	305	77,2
Танды	1890	2081	110,1	Сут-Хөл	410	69	16,8
Эрзин	200	183	91,5	Өвүр	295	44	14,9
Чөөл-Хемчик	740	654	88,4	Бай-Тайга	210	8	3,8
Чаз-Хөл	355	292	82,2	Тожу	50	—	—

РАЙОННАРДА БОЛГАШ СОВХОЗТАРДА СУТТУҢ НИТИ СААЛДАЗЫНЫҢ ПЛАН КҮҮСЕЛДЕЗИНИҢ МЕДЭЭЗИ

(1958 чылдың апрель 1-ге чедер)

Районнар	1958 ч. сүтүгү нити саалдазы (тонна-биле)	Херек кырында сагган сүт (тонна-биле)	Салынган сүтүгү хуузу
Каз-Хем	1801	265,4	14,7
Бий-Хем	2913	412,3	14,1
Барыын-Хемчик	354	52,9	13,7
Тожу	362	47,8	13,2
Улуг-Хем	2085	268,0	12,8
Танды	1910	227,8	11,9
Сут-Хөл	481	52,9	11,0
Чаз-Хөл	478	43,0	9,0
Өвүр	475	42,2	8,8
Эрзин	400	33,3	8,3
Чөөл-Хемчик	1500	123,2	8,2
Бай-Тайга	600	40,5	6,7
Тес-Хем	400	26,3	6,5

СОВХОЗТАР:

«Элегес»	460	82,6	17,9
«Межегей»	495	88,5	17,8
«УТКА 25 чылы»	176	30,8	17,5
«Барлык»	120	17,9	14,9
«Өвк»	588	63,8	10,8

РАЙОННАРДА БОЛГАШ СОВХОЗТАРДА СУТТУҢ НИТИ СААЛДАЗЫНЫҢ ЭРТКЕН ЧЫЛГА ДЕННЭЭРГЕ МЕДЭЭЗИ

(1958 чылдың апрель 1-ге чедер)

Районнар аттары	1958 ч. апрель 1-ге чедер сагган сүт (тонна-биле)	1957 ч. апрель 1-ге тургана (тонна-биле)	1957 ч. деңгээрге 1958 ч. сагган сүтүгү хуузу
Барыын-Хемчик	52,9	33,6	157,4
Бай-Тайга	40,5	26,1	155,3
Бий-Хем	412,3	331,0	124,0
Тожу	47,8	42,9	111,4
Чаз-Хөл	43,0	38,8	110,8
Чөөл-Хемчик	123,2	113,6	108,4
Сут-Хөл	52,9	52,3	101,1
Улуг-Хем	268,0	277,5	96,6
Танды	227,8	267,5	85,2
Каз-Хем	265,4	311,7	85,1
Өвүр	42,2	56,6	74,6
Эрзин	33,3	49,0	68,0
Тес-Хем	26,3	42,7	61,6

СОВХОЗТАР:

«Барлык»	17,9	13,1	138,1
«Межегей»	88,5	72,4	122,2
«Өвк»	63,8	55,9	114,1
«Элегес»	82,6	80,4	102,7
«УТКА 25 чылы»	30,8	41,5	74,2

РАЙОННАРДА БОЛГАШ СОВХОЗТАРДА ЭЪТ-СУТТУГ ИНЕК БҮРҮЗҮНДЕН СУТ СААЛДАЗЫНЫҢ ПЛАН КҮҮСЕЛДЕЗИНИҢ МЕДЭЭЗИ

(1958 чылдың апрель 1-ге чедер)

Районнар	Саалдар сүтүгү (тонна-биле)	Херек кырында сагган сүтүгү (тонна-биле)	Салынган сүтүгү хуузу
Бий-Хем	1400	244,4	17,5
Каз-Хем	1200	181,8	15,1
Тожу	1100	161,4	14,6
Улуг-Хем	1000	128,5	12,8
Танды	1180	147,9	12,5
Барыын-Хемчик	930	92,0	9,8
Чаз-Хөл	850	82,2	9,6
Чөөл-Хемчик	1070	94,1	8,8
Өвүр	950	73,4	7,7
Эрзин	900	67,3	7,4
Бай-Тайга	1100	78,6	7,1
Сут-Хөл	970	67,0	7,0
Тес-Хем	890	58,5	6,5

СОВХОЗТАР:

«УТКА 25 чылы»	1491	358,0	24,0
«Межегей»	1800	343,0	19,0
«Элегес»	2433	354,0	14,5
«Барлык»	1600	232,0	14,5
«Өвк»	2100	245,0	11,6

Областың колхозтарында сүттүң ниити саалдазының талазы-биле медээ

(1958 чылдың апрель 1-ге чедер)

Колхозтар	Районнар	Сүттүң ниити саалдазының планы (тонна-биле)	Херек кырында сагган ниити сүт (тонна-биле)	Күүсеткен хуузу
Ленин аттыг	Чөөл-Хемчик	119	26,8	22,6
«Күш-ажылдыг хостуу»	Улуг-Хем	505	110,0	21,7
Ленин аттыг	Каз-Хем	225	45,6	20,2
«Кызыл тул»	Каз-Хем	168	32,0	19,0
«Революцияның чалбыжы»	Танды	442	82,6	18,6
«Хадым»	Бий-Хем	344,4	63,9	18,5
Ленин аттыг	Бий-Хем	330	59,8	18,1
«Октябрь 14 чылы»	Каз-Хем	216	38,3	17,7
«Октябрь 30 чылы»	Каз-Хем	150	26,5	17,6
«Кызыл тара				

